

Cvičení z makroekonomie – Makroekonomická data, 2. týden

1. ! V kanceláři pana Daniela se mlsají cukrovinky. Loni pan Daniel nakoupil 75 balení neznačkových gumových medvídků za cenu 40 Kč/balení a 100 balení oblíbených bonbónů Lipo za cenu 20 Kč/balení. Letos nakoupí 120 balíčků gumových medvídků za 30 Kč/balení a 90 balení Lipo za cenu 35 Kč/balení.

- a) Předpokládejme, že typický spotřebitelský koš obsahuje 50 balíčků každého typu. Vypočítejte nominální výdaje typického spotřebitele pro každý rok, index spotřebitelských cen a míru inflace.
- b) Vypočítejte nominální výdaje pana Daniela na cukrovinky v každém roce.
- c) Pokud vezmeme první rok jako základní období, určete reálné výdaje pana Daniela na cukrovinky v obou letech.
- d) Vypočítejte míru inflace pomocí deflátoru HDP. Proč se jeho hodnota liší od míry inflace naměřené v otázce (a)? Která hodnota je více relevantní pro určení změn v životních nákladech pana Daniela?

2. ! Máme danou hypotetickou ekonomiku, kde se vyrábí pouze dva statky:

	Počet prodaných notebooků	Cena notebooku	Počet prodaných automobilů	Cena automobilu
1990	0,5 mil.	6 tis.	1 mil.	12 tis
2005	5 mil.	2 tis.	1,5 mil.	20 tis

Vypočtěte:

- a) nominální HDP pro rok 1990 a pro rok 2005
- b) reálné HDP
 - (i) s využitím roku 1990 jako základního období
 - (ii) s využitím roku 2005 jako základního období
- c) celkovou a průměrnou roční míru inflace mezi roky 1990-2005 pomocí deflátoru HDP a pomocí indexu spotřebitelských cen (CPI). Zdůvodněte, proč se výsledky liší.
- d) celkové a průměrné roční tempo růstu reálného HDP 1990-2005 pro oba případy z bodu b). Zdůvodněte, proč se výsledky liší.
- e) ☺ jaké je průměrné roční tempo růstu reálného HDP při použití Fisherova indexu (zřetězené HDP)?

3. ! Česká republika měla v roce 2010 10.521 tisíc obyvatel. Děti mladších 15 let bylo 1.506 tisíc, obyvatel starších 65 let bylo 1.539 tisíc a důchodců bylo 2.333 tisíc. Studentů středních a vysokých škol bylo 904 tisíc. Na rodičovské bylo 346 tisíc osob. Zaměstnaných bylo 4.885 tisíc osob a nezaměstnaných bylo 384 tisíc osob.

- a) Kolik byla v roce 2010 v ČR míra nezaměstnanosti, míra zaměstnanosti a míra ekonomické aktivity?
- b) Předpokládejme, že 50 tisíc nezaměstnaných se rozhodne přestat hledat práci a žít na sociálních dávkách, jak se změní tyto míry?
- c) ☺ Jaký dopad na míru nezaměstnanosti v ČR byste očekávali u následujících událostí: snížení podpory v nezaměstnanosti, zvýšení věku odchodu do důchodu, zavedení školného?

4. ! Rozhodněte, ve které složce HDP se objeví následující transakce: Firma Let Kunovice prodá kluzák L23 Super Blaník:

- a) armádě ČR
- b) českým aeroliniím
- c) společnosti Ryanair
- d) Davidu Rathovi
- e) vyrobí letadlo, ale prodá jej až v dalším roce

5. ! Český zemědělec Brhel prodá vagón cukrové řepy českému cukrovaru za 20 mil Kč. Cukrovar vydestiluje cukr a prodá jej Kofole za 35 mil Kč. Kofola použije cukr pro výrobu kofoly

ve stáčírně na Slovensku a celá šarže je nakonec prodána na Slovensku za ekvivalent 55 mil. Kč. Jak tyto transakce ovlivní český HDP a HNP a slovenský HDP a HNP?

6. ! Předpokládejme, že manželé Slezákovi koupí nový dům za 3 milióny Kč a na celou částku vezmou hypotéku. Na splátkách hypotéky zaplatí první rok 150.000 Kč. Dům pronajímají za 10.000 měsíčně. O kolik tyto transakce zvýší roční HDP a jak budou rozděleny mezi spotřebu a investice? Jak by se odpověď změnila, pokud by se nejednalo o novostavbu, ale o starý dům?

7. ☺ HDP na hlavu v roce 2010 bylo po přepočtu oficiálním měnovým kurzem 47.390 USD v USA, 17.890 USD v ČR a 1.330 USD v Indii. Znamená to, že průměrný Čech si za svoji mzdu pořídí 2,6x méně statků a služeb než průměrný Američan a 13,5x více statků a služeb než průměrný Ind?

8. ! Jak každá z následujících událostí ovlivní reálné HDP? Myslíte si, že změna v reálném HDP se podobně odrazí ve změně blahobytu?

- a) Vichřice způsobí, že se neuskuteční Matějská pouť
- b) Objev odolného druhu pšenice zvýší sklizeň zemědělců
- c) Zvýšené napětí mezi odbory a zaměstnavateli spustí vlnu stávek
- d) Kvůli poklesu celkové poptávky v ekonomice jsou firmy nuceny propustit část zaměstnanců
- e) Vláda schválí zákon, který firmám zakazuje používat staré výrobní postupy, které znečišťují životní prostředí
- f) Velká část vysokoškolských studentů přeruší studium a najde si manuální zaměstnání
- g) Otcové se rozhodnout zkrátit svou pracovní dobu a trávit více času se svými dětmi

9. ☺ Pokud byste měli sestavit kompozitní indikátor, který by porovnával blahobyt jednotlivých zemí, které ukazatele byste do něj zahrnuli, popřípadě s jakými váhami?

10. ! Ekonomika Gondoru zaznamenává pravidelně meziročně inflaci ve výši 4%, populační růst 2% a růst reálného HDP o 3%. Předpokládejme, že ve výchozím roce je nominální a reálný HDP totožný a roven 100, obyvatelstvo normované na 1. Vypočtete:

- a) o kolik procent se za deset let zvýší nominální HDP
- b) o kolik procent se za deset let zvýší reálný HDP na hlavu
- c) o kolik procent bude za deset let nominální HDP vyšší než reálný

11. ! Pro každý z následujících trhů popište, zda je lépe charakterizován předpokladem pružných nebo nepružných cen. V případě pomalu se čistících trhů uveďte zdroje frikcí:

- a) supermarket
- b) burza cenných papírů
- c) trh počítačů
- d) rozvoz pizzy
- e) kadeřnictví

12. !/☺ Pro danou ekonomiku máme následující hodnoty: spotřebitelské výdaje domácností (2342); hrubé domácí investice (637); Export (364); Import (430); Vládní nákupy statků a služeb (296); nákupy okresních úřadů a obcí (452); amortizace (403); nepřímé daně (304); příspěvky na sociální zabezpečení (306); nerozdělené zisky firem (118); daň z příjmu právnických osob (88); transferové platby (418); daň z příjmu fyzických osob (435). Kolik je v této ekonomice HDP, HNP, čistý národní produkt (NNP), osobní důchod (PI) a disponibilní osobní důchod (DPI)?

13. ☺ Soukromé výdaje na vzdělání jsou v národních účtech vykazovány jako soukromá spotřeba, veřejné výdaje na vzdělání jako vládní nákupy. Někteří ekonomové argumentují, že by měly být vykazovány spíše jako investice. Proč?